

[Christiani.]

en Opfordring til Akademisk Arkitektforening om at udtale sig om Ønskeligheden af en fælles Byggelov for hele Landet, der foruden at angive alle fælles Regler hjemlede Ret til Vedtagelse af særlige konstruktive Vedtægter for hver Kommune, hvor der maatte være Anledning dertil.

Jeg forstaaer, at den højtærede Indenrigsminister interesserer sig for denne Sag, men det har Ministeren til fælles med alle foregaaende Ministre, og alligevel er der endnu ikke vedtaget en ny og tidssvarende Lov paa dette for hele Landet saa vigtige Omraade. Jeg henstiller derfor til den højtærede Indenrigsminister med fornøden sagkyndig Bistand at fremme denne vigtige Sag og bringe den til Afslutning inden for et rimeligt begrænset Tidsrum.

Saa vilde jeg gerne gøre et Par afsluttende Bemærkninger til den højtærede Statsminister, som særlig opholdt sig over, at jeg havde sagt, at det med Hensyn til Tilvejebringelse af et rentabelt Grundlag for Landbruget ikke drejede sig om at „hævne eller straffe“. Disse mine Bemærkninger var jo fremkaldt af den Omstændighed, at Statsministeren mente at maatte anvende en hel Spalte til at foreholde Landbruget dets formentlig manglende Forstaaelse over for andre Erhverv i Tider, hvor en saadan Forstaaelse havde været særlig betimelig. Andre ærede Medlemmer af dette høje Ting har baade inden for og uden for denne Sal ment at burde fremsætte lignende Betragtninger. Her tænkes, saa vidt jeg forstaaer, særlig paa den Tid i Begyndelsen af 20'erne, hvor Industrien kom ud for øget Konkurrence fra Lande med lav Valuta, og vort Standpunkt var da dette, at i en saadan Situation maatte det først og fremmest være de paagældende Erhvervs Opgave selv at gøre, hvad de kunde for at hjælpe Forholdene i Lave gennem en rimelig Tilpasning. Her tænkte vi jo bl. a. paa en Tilpasning af Lønnen og alle de øvrige Omkostninger, som er knyttet til de paagældende Erhverv, men i denne Situation ønskede i hvert Fald ikke Arbejderne, vel heller ikke det Parti, som særlig støttede sig til dem, at foretage sig noget, for at en saadan Tilpasning kunde komme i Stand. Derfor synes jeg, det havde været lige saa rimeligt, om man havde erindret dette Forhold og ikke rettet Bøbrejdelser særlig imod Venstre.

Ja, saaledes er Sagerne sande Sammenhæng, og det forekommer mig derfor, at den højtærede Statsministers stærke Moraltale ikke var paakrævet i den nævnte Forbindelse; og selv om der bagefter faldt

Bemærkninger om, at Forstaaelsen af, at Landbruget ikke evner at sælge under Produktionsprisen — trods Venstres Handlemaade over for Industrien og Arbejderne —, er trængt saare hurtigt igennem, selv hos dem, hos hvem man ikke kunde vente en saadan Erkendelse, synes jeg netop ikke, man kan sige, at en saadan Forstaaelse er til Stede hverken hos den øvrige Befolkning i Almindelighed eller hos den høje Regering. Thi de forskellige Hjelpeforanstaltninger, som den højtærede Statsminister nævnte var truffet over for Landbruget, er jo nøjere beset kun Smaating sammenlignet med den overordentlige Fordel, alle øvrige Erhverv i denne Krisetid nyder ved at faa deres Fødevarer ca. 125 Mill. Kr. billigere, end hvad der svarer til det Løn- og Prisniveau, hvorpaa vi lever. Der er derfor langt snarere Grund til at fremhæve, at saa længe dette Beløb ikke er overført paa den Del af Befolkningen, som nu paa Landbrugets Bekostning nyder godt deraf, kan man ikke tale om, at der er gjort væsentlige Skridt fra den øvrige Befolknings eller fra den højtærede Regerings Side til at støtte Landbruget i den overordentlige Krise, som har mødt dette vort store Erhverv paa Grund af de i særlig Grad faldende Priser paa dets Produktionsvarer, et Prissald, som vi jo ingen Indflydelse har paa, men som har været almindeligt over hele Verden, og hvoraf alle andre Lande har taget den Konsekvens, at de har følt sig foranlediget til at foretage en meget betydelig Tilpasning, en Tilpasning af Landbrugets Priser, om hvilken vi slet ikke her gør os nogen rigtig Forestilling, men hvorpaa jeg har givet forskellige Eksempler i den Tale, jeg for nylig holdt.

Jeg vil ikke sige, at der ikke kan rettes Bøbrejdelser mod Landbrugerne for den Maade, paa hvilken de har administreret, om jeg saa maa sige, deres store Forretning. Teknisk har de gjort det med en Fuldkommenhed, der har vakt almindelig Beundring. Økonomisk har de ikke altid været paa en tilsvarende Højde, og der er ingen Tvivl om, at hvis Landbruget havde forstaaet i højere Grad at knytte købmandsmæssig Ledelse til sin Virksomhed, vilde det sikkert ogsaa nu have siddet bedre i det, og navnlig vilde det vel have forstaaet at handle, ligesom Industrien har gjort under tilsvarende Forhold, nemlig at organisere sig saaledes, at det dog i hvert Fald i nogen Grad selv kunde have været Herre over de Priser, som det skulde faa for sine Varer paa Hjemmemarkedet. Men det vilde jo rigtig nok have haft til Følge, at Befolkningen